

Do ulic Varny vyjely před rokem dodané elektrobusesy

02.10 2023 18:42, Libor Hinčica, Autobusy

V pátek dne 29. 9. 2023 byly v bulharské Varně poprvé do provozu s cestujícími vypraveny nové článkové elektrobusesy z produkce čínské společnosti Golden Dragon, jejichž dodávka se uskutečnila již před rokem. Celkem si třetí největší město Bulharska (žije zde okolo 312 000 obyvatel) objednalo 20 těchto vozidel a v druhém výběrovém řízení pak dalších 40 standardní délky, a to rovněž čínské provenience, tentokrát však od značky Zhongtong.

Čínským značkám se prostřednictvím lokálních partnerů daří na bulharském trhu dlouhodobě, a to nejen v oblasti elektrobusesů. Turecká a čínská produkce v posledním desetiletí povětšinou vytlačila tradiční západoevropské značky (zejména MAN a Mercedes-Benz), které se přitom zdály být na přelomu milénia v zemi se zlatým lvem ve znaku dobře ukotvené. Zúžíme-li spektrum našeho zájmu jen na výrobce Golden Dragon, lze konstatovat, že je pro něj bulharský trh v současné době v rámci Evropy ten vůbec nejvýznamnější. Byly to totiž především prodeje v této balkánské zemi, které v roce 2022 umožnily obsadit znače 11. příčku v prodeji elektrobusesů v Evropském hospodářském prostoru (+ ve Velké Británii a Švýcarsku), když se podařilo společnosti registrovat celkem 133 autobusů (ještě v roce 2020 přitom značka neprodala ve vymezeném teritoriu ani jediný ze svých elektrobusesů).

Pro našince je firma, jejíž název může mnohým evokovat jméno asijské restaurace (ostatně i ve Varně se jedna stejnojmenná nachází), takřka neznámá. Její celé jméno zní v anglickém přepise *Xiamen Golden Dragon Bus Co. Ltd*, přičemž její historie sahá do roku 1992. Ačkoli si společnost drží právní subjektivitu, je dnes součástí většího gigantu, jenž už své omezené zastoupení má i ve flotilách českých dopravců - značky King Long. Výrobní program „Zlatého draka“ zahrnuje autobusy délek 5 až 18 metrů v nejrůznějších konfiguracích výbavy a provozního určení, které se kromě domácí Číny a Evropy objevují také na trzích Afriky či Jižní Ameriky.

Do Varny dodala firma na základě vítězství ve veřejné zakázce z roku 2020 v kooperaci se svým bulharským partnerem (*Auto Engineering Holding Group*) celkem 20 kloubových elektrobusů, jejichž dodávky byly zahájeny již 13. 9. 2022. Do konce října bylo ve městě všech 20 vozů, jež nesou složité typové označení Golden Dragon XML6185CE (mající i svou „lidštější“ podobu Golden Dragon E18). V druhé soutěži na dodání 40 vozů vyhrálo sdružení „*Eco Transport Varna*“ zahrnující společnosti *Eco Brand* z Bulharska a *China Motors Ltd*, která má sídlo v Izraeli. Prostřednictvím tohoto sdružení byly nabídnuty elektrobusy s neméně poetickým pojmenováním Zhongtong LCK6126EVG (i zde je ale používán i kratší obchodní název Zhongtong N12), jež byly vyloženy v přístavu ve Varně dne 30. 11. 2022.

Flotila 60 elektrobusů má nahradit nejstarší autobusy ve flotile dopravce, především značky Mercedes-Benz. Na snímku vidíme jedno z patrně dosluhujících Conect (resp. Mercedes-Benz O345), kterak mívá trolejbus Škoda 26 Tr ev. č. 304. (foto: Libor Hinčica)

O zakázku na celkem šest desítek elektrobusů projevilo zájem více společností, avšak nakonec v každé části tendru zůstal vždy jen jediný uchazeč. Ostatní byli vyloučeni, mj. například z důvodu propojení s jiným účastníkem výběrového řízení (v rámci jiného konsorcia se například účastnil napřímo i King Long, zatímco jiný čínský účastník nebyl vůbec s to prokázat, že nějaké elektrobusy vyrábí). Zakázka byla svým pojetím natolik zvláštní, že se o ní začaly před koncem roku 2021, kdy byli vyhlášeni oba vítězové, zajímat vyšetřovací orgány, a to z důvodu podezření na korupční jednání „*vysokých představitelů města*“, aniž by byly prozrazeny konkrétní osoby, po nichž se snaží ruka zákona chmátnout. Na právní účinnost podepsaných smluv ale čmouchání vyšetřovatelů žádný dopad nemělo, takže elektrobusy včetně nezbytné infrastruktury za celkem cca 85 mil. bulharských leva (cca 1,03 mld. Kč), z nichž většinu (70 mil. leva) zaplatila EU, mohly být v poklidu na pobřeží Černého moře dodány.

Zařazení elektrobusů do provozu ovšem nebylo na podzim roku 2022 možné, protože bylo nutné současně vybrat i zhotovitele stavby nabíjecích míst. V této soutěži ale docházelo k odvolání účastníků a opakovanému vypisování, což brzy vedlo k tomu, že termíny dodání vozidel se rozešly s možným termínem dokončení staveb. V době, kdy elektrobusy prožívaly svou první zimu nad břehy Varnského jezera, tak ještě nebyl zhotovitel stavebního díla stále vybrán. Média hovořila o tom, že vozidla vyjedou do provozu v dubnu nebo v květnu, nicméně měsíc lásky posloužil nakonec jen pro zviditelnění politických reprezentantů v rámci představení prvního nabíjecího místa, kde zaznělo, že vozidla budou zařazena do provozu na začátku července. Následně byl termín korigován na „srpen 2023“, načež se diskurz o zahájení provozu z médií vytratil a vozidla vyjela poprvé bez větších fanfár až 29. září 2023. Jednalo se v první etapě pouze o pět vozů Golden Dragon XML6185CE (ev. č. 2678, 2682, 2719, 2729 a 2778), elektrobusy od Zhongtongu prozatím stále zahřívají parkovací místa v garážích.

I když bylo veškeré zpoždění projektu přičítáno jen opožděné výstavbě nabíjecích míst, šuškanou se šířily zvěsti o řadě technických nedostatků nových vozidel, zejména v oblasti dveří, které ostatně stály za nedokončením některých výkonů i první den provozu, třebaže ruku k dílu ve snaze uzavřít vstupy přikládali ochotně i pasažéři.

Závěrem článku doplníme, že elektrobusy Golden Dragon XML6185CE (resp. Golden Dragon E18) využívají baterie na bázi článků LFP (lithium-železo-fosfát), jež jsou mezi čínskými producenty nesmírně populární. 18m vůz je napěchován bateriemi o kapacitě elektrické energie 518 kWh. Výrobce uvádí, že na jedno nabití zvládne autobus ujet až 500 km, není ovšem zřejmé, jaké fyzikální zákony musí být při provádění obdobného výpočtu zanedbány.

Url: [Do ulic Varny vyjely před rokem dodané elektrobusy](#)